

POSTANOWIENIE

20 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 20 grudnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie nieletniej A.Z.
o ustalenie czy popełniła czyn karalny,
na skutek wystąpienia przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie
postanowieniem z 21 listopada 2023 r., IV Nkd 108/23,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,

**odmawia przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu.**

(M.M.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 listopada 2023 r. Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z/s w Świdniku wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wskazał, że rodzice pokrzywdzonej w sprawie są zatrudnieni w Sądzie Rejonowym Lublin-Zachód w Lublinie na stanowiskach orzeczniczych, ojciec małoletniej pełnił urząd na stanowisku sędziego w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z/s w Świdniku do kwietnia 2015 r. Przed rozprawą 24 października 2023 r. prowadził na korytarzu rozmowę towarzyską z innym niż referent sędzią zatrudnionym w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód. Niewątpliwie zna on osobiście osoby pracujące w tutejszym sądzie, choćby z racji wcześniejszego zatrudnienia, jak oświadczył, sędziego referenta zobaczył po raz

pierwszy. Zdaniem Sądu w odczuciu strony, na co wskazuje oświadczenie obrońcy złożone na rozprawie 25 października 2023 r., jak i opinii publicznej, może pojawić się wątpliwość co do postrzegania tutejszego sądu jako organu bezstronnego i predystynowanego do obiektywnego rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44¹ § 1 k.c. Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego.

Postanowieniem z 20 marca 2023 r., III CO 24/23, Sąd Najwyższy w uwzględnieniu wystąpienia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie przekazał sprawę, ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości, do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Lublin-Wschód w Lublinie z/s w Świdniku. Przesłanką obecnego wystąpienia w sprawie toczącej się aktualnie wobec jednej nieletniej stanowi okoliczność uprzedniego orzekania przez ojca pokrzywdzonej w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z/s w Świdniku do kwietnia 2015 r. oraz jego znajomość z osobami w nim pracującymi.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono uwagę, że sam fakt wcześniejszego orzekania przez stronę lub przedstawiciela ustawowego strony w danym sądzie w typowej sytuacji nie stanowi wystarczającego uzasadnienia dla odstąpienia od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, zwłaszcza gdy sytuacja taka miała miejsce kilkanaście lat wcześniej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2020 r., V CO 213/20, niepubl.). Okoliczności wynikające z przesłanki dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Obawa wystąpienia w opinii społecznej przekonania, że sprawa nie zostanie w tym Sądzie bezstronnie rozpoznana musi być realna, a nie hipotetyczna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2020 r., IV CO 18/20, niepubl.).

Tego rodzaju obawy mają w niniejszej sprawie charakter jedynie hipotetyczny, ojciec pokrzywdzonej nie orzeka w sądzie od 2015 r., nawet jednak

uwzględniając, że zna on nadal przynajmniej niektóre z pracujących w nim osób, w tym niektórych orzekających w nim sędziów, jego ewentualne kontakty osobiste czy zawodowe z tymi osobami powinny być przedmiotem rozpoznania na gruncie regulacji art. 49 k.p.c. Brak natomiast podstaw do upatrywania w tej sytuacji realnego zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(R.N.)

[ms]